

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Congregabuntur ante eum. Deus omnes congregabit, & malos honorum conuincet virtutibus: sicut dixerunt Henoch, Moyses & Dauid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

quæ ob eius legis obedientiam libens effuderat. Ecce qua ratione dies iudicij futurus sit dies re-
stitutiouis.

§.9. Congregabuntur ante eum &c. Deus omnes congregabit, & malos, bonorum con-
uincet virtutibus: sicut dixerunt Henoch,
Myses & David.

AD faciendam hanc inquisitionem, & causa-
rum discussionem, Congregabuntur ante eum
omnes gentes; omnes, boni, mali, iusti, pec-
catores, magui, parui. Congruum est autem hoc,
ad bonam discussionem, quæ faciendâ est in corona-
torius mundi. Itâ iam ab exordio mundi præ-
dixerat Henoch, ita notante D. Iuda Apostolo.
Prophetavit de his septimus ab Adam Henoch di-
cens: Ecce venit Dominus in sanctis millibus suis,
facere iudicium contra omnes, & arguere omnes
impios, de omnibus operibus impietatis, quibus im-
p. egerunt. Arguere, idem est quod, convincere, vt
expouit D. Thom. eo modo, quo D. Paul. fidem
dicit: Argumentum. Quod significat, vt alij le-
gunt. Conuictio: quia, ad credendum res superna-
turales, id quod intellectum conuincit, & ligat,
non est ratio naturalis, sed fides. Veniet ad iudi-
cium in Sanctis millibus suis, arguere omnes im-
pios id est convincere &c. Possumus autem hoc de-
clarare, illa visione Moysi: Vidit hic Deum in
monte Pharan, qui secum duceret multa sancto-
rum millia, pariter in manu sua igneam legem:
Apparuit Dominus de monte Pharan, & cum eo
sanctorum millia: in dextera eius ignea lex, dilexit
populos. Omnes sancti in manu eius sunt. Video
Prophetam Isaiam, qui hanc nobis explanet
visionem: dicatque montem Pharan esse locum iudi-
cij: eo quod Pharan significet diuisionem: &
hæc in iudicio peragenda creditor, vt dicit Chri-
stus in Euangelio, Separabit: proinde vocatur ab
eo, mons diuisionis: In monte diuisionum stabit
Dominus: O quæ hic non sicut diuisiones? Ad
hoc iudicium & inquisitio. In dextera eius ignea
lex. Ignea vocatur: quia lex est amoris, resplen-
dens & clara, vt de ea sit præfatus David: Præ-
ceptum Domini lucidum illuminans oculos. Hanc
ad iudicium trahet: est enim velut commenta-
rius quidam, ex quo sunt omnes iudicandi. Hoc
aut illud tibi præcepi, videamus qualiter obedie-
ris. Porro non tantum legem adducet, sed & sancto-
rum millia: quæ ob custoditam legem, sancti
fuerunt Cum eo sanctorum millia, in sanctis mil-
libus suis. Ad quid? Arguere impios, eorum re-

plias refutare. Ad isto vindicta flagrans; Ignea
lex. Ego tibi præcepi: Diligite inimicos vestros
&c. Verum quomodo illos non tantum tu non
dilexisti, sed insuper & occidisti? Replicabit ille:
Domine, vit eram honorabilis vniuersæ plebi &
Reipublicæ, ne verò honori meo derogarem, ne
me pusillanimum arguerent; homo eram, & vt
sanguine bulliens, ira bileque succensus &c. San-
ctorum millia. Prodeat Ioseph: qui vt tu, toti
Ægypto venerabilis: suis plus tamen redemit
venditores. Adsit David: maiori te multo pol-
lens auctoritate, hic eius conseruauit vitam a quo
ad mortem querebatur. Tertius sit D. Stepha-
nus; homo titulis multis præclarus: hic pro la-
pidantibus oravit genitorem. Prodi scortate
impudicissime. Ignea lex. An non tibi mandauit,
carnem tuam mortifices, inhonestis abstineas o-
peribus? Domine, debilis eram & humanus. San-
ctorum millia. Adhuc Sancta Agnes virgo reueren-
tissima, duo iennis, quæ hos omnes affectus animo-
sa superauit. Vnus Paulus, infirmus, qui hanc
carnem castigans in spiritus redigebat ferunt,
tem, vt ouem mansuetissimam. Veni auri cupi-
dissime. Ignea lex. Negare num poteris meam
de dauda elemosyna præceptum, de misericor-
diæ visceribus pauperi exhibendis? Domine, ni-
miâ grauabat familia, ac prole numerosa, ne mihi
igitur desset, prouidus timebam. Sanctorum mil-
lia. Te conuincit Abraham tantâ diues familia,
vt ex vernaculis, ad trecentos numeraret, nihilomi-
nius misericors inquirebat peregrinos &c. Ad-
esto ventris tui cultor, vini pernicies. Ignea lex.
Quid tibi sæpius inculcavi quàm ieiunium, car-
nis macerationem, corpori castigationem? Do-
mine: eneruus eram Sanctorum millia. Viden D.
Franciscum, vix ossibus hæret: cuius tamen vitæ
decentus, continuum fuit ieiunium ad stuporem
strictissimum. Eius sit comes D. Dominicus qui
carnem suam singulis diebus tribus excipiebat
disciplinis vsque ad sanguinis effusionem.
Hoc cecinit David in laudem Sanctorum in 36
die gloriæ Christi & Sanctorum: Exultabunt
sancti in gloria. Gloria nimirum iudicij de quo
D. Paul. Venit glorificari in sanctis suis. In illo
die: Gladij ancipites in manibus eorum, ad sa-
ciendam vindictam in nationibus, increpationes in
populis, ad alligandos reges eorum in compedi-
bus. Erunt eorum pia opera, vt gladij ancipites, qui
vestras discabant excusationes, vt ne hilum su-
perfit, cui innitantur: erunt fortissimæ catenæ,
compedes ferrei, qui manus, pedesque constrin-
gant peccatorum, vt nec possint euadere, nec
tationes obtendere, nec quætere diuerticula.

Ad alligandos reges eorum in compediibus &c. Hinc vix vestras lumetur reprehensio, cuiusque condemnatio. Quid igitur, o proditor fortior esse debet, quam tu, virgo tenerima? debilis religiosus? An non tu, quod illi cum & eodem gaudes Deo, & tibi promissam habueris gratiam, & ad manum eadem Sacramenta. Hinc ex D. August. habemus expositionem eius visionis, de qua supra meminimus, ubi ait D. Ioann. coram throno coadunari mortuos omnes, ut iudicentur: ad eorum vero terminandas causas: *Libri aperti sunt &c. Et inducati sunt mortui ex his, qui scripti erant in libris. Qui libri etunt hi: Sancti (respondet D. August.) in quorum cordibus, & moribus distinctius scripta videbatur Dei, ac mandatorum eius ignea lex, quam in illuminatissimis libris: quorum possunt dicere singuli: Legem tuam in medio cordis mei. Ex illis constabit non minus potuisse te Dei leges observare. Homines fuerunt tui similes imbecilles, carne & ossibus compacti, qui ieiunia, qui sentiebant disciplinas. Eorum castitas tuam arguet lasciviam, eorum abstinencia tuos luxus, eorum recollectio tuam libertatem, eorum orationes tuas distractiones, eorum silentia tuam loquacitatem: & tot contra te erant malicia videbis iudices, quot illic aderunt sancti, qui omnis nequitia expertes Deo seruiunt. *Va mihi (gemit D. August. tot iudicibus inops adfabo, quot me in bono opere precesserunt, tot arguentibus confundor, quot mihi praeuarunt bene vivandi exempla: tot commineat iustitiam, quot me monuerunt profectus sermonibus, sequi imitandos iusti dederunt actionibus.**

Ad rem nostram ponderat D. Gregor. verba illa Iob: *Instantur contra me testes tuos, & multiplicas iram tuam adversum me, & pona militent in me. Testes Dei, sunt sancti (Antipas testis meus fidelis: ait Deus) testes sunt, qui aperte probant, quod Dei possis legem observare, esse perfectus, si velis. Illos tunc restaurabit, quando eorum vitam in lucem profertur. Ex illis tanta suffunderis veracandia, ut ipse tuam sis sententiam approbaturus, ignes aduocabis aeternos, & penas contra te gehennales. His satis conformiter locutus est David Psalmo illo 49 quem exponit D. August. qui quasi terribilis praeco diem hunc proclamavit: proinde sic exorditur voce praecocia. *Deus Deorum locutus est. q. d. Audite, quae vobis significantur, quid vobis dicat Deus Deorum.* Hoc Epitheto *Deus Deorum* supremam Dei demonstrat maiestatem. Hoc enim nomen est praecellentissimum, quo viri*

alicuius possit auctoritas declarari si illum Deum voces.

Nec cogitari quid altius potest: licet quis sit adeo vanus & stultus, ut Nabuchodonosor Rex Babylonis, de quo Propheta Daniel aut Pharaon Rex Aegypti, de quo Ezechiel, vel ipse Lucifer. Illa igitur proclamatio non est Dei, cuiuslibet sed supremi, *Deus Deorum*, cuius comparatione, nihil habet esse, aut virtutem, aut valorem, aut diuinitatem. Ille nimirum est Deus, cuius nomine David id toti mundo loquitur. Et quid annuntias? *Ex Sion spes decoret eius, Deus noster manifeste veniet.* Notat hic David (ita enim interpretantur D. Athanasius, D. Didymus, D. Cyrillus.) duos aduentus: primus erit, quando apparebit in Sion, id est Hierusalem, pulcher, mansuetus, humilis, peccatores sua invitans misericordia, gratia alliciens, & conuocans venditione. In hoc venit ita absconditus, ut nec eum poterint cognoscere in mundo, quin potius ignorarent. *Nec reputauimus enim.* Non Deo talis videtur habitus conueniente, cum fuerit humilis, abiectus, passibilis. *Vere tu es Deus absconditus.* Ait idem Propheta postquam illum attentus considerauerat. Secundus vero aduentus apectus erit, in maiestate diuina, & suprema celestidine: *Deus manifeste veniet.* Et qualis veniet, veniet vociferans, rugiens, comminans, *Deus roster & non silebit.*

De primo aduentu praedixerat Isa. *Non clamabit, neque accipiet personam, nec audietur vox eius fortis.* Videtur aut talis non fuerit coram Anna & Caipha Principibus Sacerdotum, ita ut necesse fuerit eum per Deum viuum adiurari, ut vel vnicum profertur verbum. Coram Herode ita obmutuit, ut eum instat stulti irriserit, & ut talem, velle caecum vestiret: quia: *Non respondit ei ad vllum verbum.* Coram Pilato, quasi elinguis stetit, ita ut miraretur *trases vehementer*. Porto in secundo aduentu, non tacebit: quid ergo? audi Iaiam. *Tunc Dominus vociferabitur, & clamabit: Tacui, semper silui, patiens fui, ut parturienti loquar.* Tu vero o Rex piissime, dic nobis, qualis veniet? *Ignis in conspectu eius excardescet, & in circuitu eius tempestas ualida.* Verba haec pluribus redundant mysteriis, quam litteris: q. d. ait Hesichius veniet erit. In Casena tens fluuios igneos, ut eum vidit Daniel quod *Fluuius igneus, rapidusque à facie eius egredietur.* Dan 7. 10. In primo aduentu coronatus apparuit misericordius, ut eas concederet, illis alios iouabat, tunc vero, in circuitu eius tempestas ualida, veniet circunvallatus tempestatibus, horrendo, cond-

In Catena
Graea
In Catena
Graea
37
Isa 42.2
Matt 27
Isa 42.17
Psal 49
Dan 7.10
Graea
Dan 7.10

truis, fulgetris terrificis, turbibus, ventis inuicem contrariis. *Aduocabis caelum deorsum, & terram discernere populum suum.* Venit, & vult discernere, & delinire omnium hominum causas: ad hoc autem, aduocabit caelum & terram, vt sint iusti sui iudicij testes oculati. Vocauit

olim Deus per Moysen (inquit D. Didymus & D. Chrysof. b) caelum & terram in testes, quando dedit legem suam: praemia obseruatoribus, & poenas decernens praevicatoribus. *Te-
Isra: Vidistes in hoc die caelum & terram.* Sint illi quoque testes iustae condemnationis. Vel indicat, tam publicum fore illud iudicium, vt futurum sit in confessu caeli & terrae: formula, qua solemus declarare rei alicuius summam publicationem. Quid intendit? *Discernere populum suum.* Expedire rationum codicillos, ateam suam ventilare; dare vnicuique quod suum est. Ad hoc quid faciet? Primum: *Congregate illi sanctos eius, qui ordinauerunt testamentum eius super sacrificia.* Videtur colloqui Angelis, quibus praecipit. Segregate mihi ab vna parte sanctos; statuite illos seorsum: illos, inquam, quorum omnis actio fuit & vita, seipos mihi litere in sacrificium, testamentum & legem diuinam obseruantes. Ad quid hoc? Vt per sanctam illorum vitam aliorum peruersa condemnentur, qua sic euidenter condemnabuntur, vt ipsi caeli Dei iustitiam voce praecoris euulgent. *Et annuntiabunt caeli iustitiam eius.*

Quomodo respondebis epulo, te ieiunare non potuisse, cernens illic tot, tam debiles, qualem te singis, imo & debiliores, qui tam abstemij vixerunt? Quomodo replicabis effaminatae carnis non valui superare voluptates; ecce tibi tot puella quae tot praecleara de carne sua trophaea crexerunt? quid obiicies vltor iniuriae irreconciliabilis: honori tuo derogandum, si calumniatori patceres, beneuolus, Viden, tot ad supremos euectos honores: quibus nihil adeo curae fuit, quam benefacere, his, qui eos oderant, & preces fundere pro suis interfectores? Post haec verba, ponit David, nomen. *Solach*, de quo sancti Doctores multa dicunt, & communiter concludunt significare stentorea: vocis elevationem: & adhuc maioris considerationis: declarando, quod David quasi attonitus, & sursum elatus in contemplatione eorum, quae dixerat, haesitaret. Demum Psalmum concludit, ad peccatores conuersus, Dei sui que obitos, eis acclamans, vt in se reuertantur: *Intelligite haec, qui oblitiscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit, qui eripiat.*

§. 10. Congregabuntur. Ad vniuersalem satisfactionem, omnia bona, omnia mala illic reuelabuntur, quod summum inferet bonorem peccatoribus.

Insuper voluit Dominus his verbis: *Congregabuntur ante eum omnes gentes*, iudicare, quid sit futurum, vt integra, iusta, & perfecta causarum hominum fiat discussio, & omnibus numeris absolutam dei satisfactionem, in totius mundi concione, de diuina sua iustitia. Et est, quod sicut ipse lux est suprema, de qua D. Ioannes: *Erat lux vera, qua illuminat omnem hominem, & idem. Deus lux est. & tenebrae in eo non sunt vllae.* Omnibus gentibus coram se adstantibus ex se clarissimam emittet lucem, qua omnium conscientiae, intima quaeque, abstrusissimi cordium sinus luce clarius patebunt: sicut haec terrena quoad exteriora patent, soli exposita, quia eo momento quo super haec sol suos diffundit radios, & splendidissimam suam emittit lucem, cuncta deteguntur, etiam minutissimatomini, & aeris vel minimi puluisculi. Ita vt secretissimum cordis intentum, occultissima mentis cogitatio, cunctis adeo dilucidè pateant, vt lux ipsa. Erit autem illud, inter cetera, maximum Dei omnipotentiae miraculum. Quis cordis nostri nouit secreta? Et ipsis Angelis imperata occultantur. Soli Dei infinita sapientiae referuatur cognoscenda, cuius infinitae scientiae hoc sibi adscribit epithetum: *Ego Dominus scrutans corda, & probans renes.* Et nihilominus ista sua superna luce, exponet occultissima quaeque, patentiora iis quae luce meridiana manifestate deteguntur.

Refert Seraphicus Doctor D. Bonaventura in vita reuerendi Seraphini Patris sui D. Francisci quod dum Assisi esset extra Conuentum nocte quadam religiosus Recollectis, quibusdam orantibus, aliis dormientibus, Monasterium peruasit curus quidam igneus, cuius splendor erat eximius nimis, huc insidebat D. Franciscus in modum globi, vt sol, fulgentissimi; qui tales de se emittebat radios, quibus ad intima quaeque cordium penetrabat omnium Religiosorum, quos item ita splendor sua luce reddidit: vt singuli, quid alij cordibus gererent absconditum, distinctius intuerentur. *Ex virtute mirandi luminis, alterius alteri conscientia nuda fuit.* Ait Seraphicus Doctor. Voluit Deus hoc schemate D. Francisci declarare sanctitatem, & quae esset eius animae